

Ob koncu bi lahko rekli, da prinaša tu recenzirani zbornik izredno zanimive rezultate terenskoga dela na območju slovensko-hrvaške meje in tukajšnjih medetničnih odnosov, ki bi ga kazalo vsekakor razširiti v prostorskem smislu še na druga tukajšnja obmejna območja ter morebiti še na nekatera izbrana okolja v zaledju obmejnega pasu. Na ta način bi večje število opravljenih anket lahko bolje izražalo notranjo regionalizacijo v usmerjenosti in intenzivnosti čezmejnih stikov ter sploh v vrednotenju obmejnosti, kakor tudi njeno etnično-nacionalno konotacijo, saj bi bilo za obe strani meje zelo zanimivo vedeti, katere etnične, jezikovne in lokalne skupnosti izkazujejo večjo predispozicijo do čezmejnega sodelovanja in zakaj. Mogoče bi kazalo tekstovno-analitično dispozicijo tekstov nekoliko poenotiti in opremiti z daljšim zaključnim oziroma v sintezo naravnanim besedilom. Vsekakor je objavljeni zbornik, ki bistveno dopolnjuje tistega iz leta 1997, dragocen vir informacij o odnosu lokalnega prebivalstva do meje, čezmejnih stikov in sosedov. Slednje nudijo tako strokovnjakom kot politikom dobro podlago pri interpretaciji fenomena obmejnosti in odločitvah, ki zadevajo ta najbolj obsežen ter nedvomno zanimiv in pomemben slovenski mejni odsek.

Milan Bufon

BUZETSKI ZBORNİK. Knjiga 25.

Buzeština je i u 1999. godini dobila svoj Zbornik, koji koji već dvadeset i pet godina izlazi kao godišnjak pa je 25. i redni broj novog Buzetskog zbornika.

Šezdesetak autora napisalo je približno toliko priloga. Sadržaj knjige raspoređen je u šest poglavlja.

SOVINJAK, BUZEŠTINA ISTRE, GOSPODARSTVO, LITERALNI PRILOZI, PRIKAZI I SPORT.

Predgovor knjizi napisala je dr Durdica Cvitanović, poznata hrvatska povjesničarka umjetnosti, a prvi je prilog Borisa Sirotića, gradonačelnika: Subotina 98.

Nataša Vivoda je na terenu proučila govor Pračane, jednog od sela nedaleko Sovinjaka pa je prikazala njegove fonetske i morfološke značajke. Ističe bogatstvo vokala ovog govora (ima ih devet), te arhaičke oblike u sklonidbi. Posebnost govora Pračane je refleks poluglasnika. Oni su dali glas o.

Mr Jakov Jelinčić analizirao je knjigu poslovanja bratovštine sv. Jelene u Sovinjskim Brdima (1712-1806) kao zanimljiv dokument za proučavanje života ljudi, njihova govora, onomastike i gospodarstva. XVII i XVIII stoljeće vrijeme je kada se u umjetnostipojavljuje barokni slog koji svoj bujni izraz nalazi u opremi crkava. Na području Istre dr Jelka Radauš Ribarić zabilježila je nekoliko mjesta s odjevenom Gospom. Na Buzeštini to su: Buzet (crkva Sv. Jurja), Sovinjak i Hum. Do odijevanja kipa Gospe kod nas je došlo poslije bitke kod Lepanta 7. X 1571. U borbi je Španjolska imala velik utjecaj i na odijevanje kipova u crkvama. Taj utjecaj je ženska odijeca uska u struku, a koja se zvonoliko proteže do vrata s uzdignutim ovratnikom. U sovinjskoj crkvi, desno od glavnog oltara je kip s obučenom Gospom. Danas je to kip u bijeloj haljini koja je nedavno sašivena. U Istri se oblačenje Blažene Djevice Marije poslije XVII stoljeća uobičajilo posredstvom Venecije. Sudac Vesna Katarinčić Škrlić je svoj prilog: Oporučno nasljeđivanje na Sovinjštini, potkrijepila uvidom u arhivsko gradivo općinskog suda i korištenjem sadržaja proglašanih oporuka a time je pobudila zanimljivost teme o oporučnom nasljeđivanju od 1945. godine do danas.

U prilogu pok. dr. Branka Fučića prikazan je dio otkrivenih zidnih slika u kapelici crkve Sv. Roka u Sovinjaku pod naslovom imena autora koji je slike naslikao 1573. g., Majstor Dominik iz Udina. Kabalistička misao i gotičko graditeljstvo kontinentalne Istre prilog je mr Zdenka Baloga. Dražen Vlahov, prof. piše o glagoljicom pisanoj matičnoj knjizi krštenih, vjenčanih i umrlih iz Huma (1618.-1672.), koja se čuva u Biskupskom arhivu u Poreču. Matične knjige su pouzdan izvor za razne grane znanosti, a spomenuta matica, s obzirom da je dobrim dijelom pisana glagoljicom uz to i prvo-rarezdan spomenik nacionalne kulturne baštine. Ona svjedoči o etničkoj strukturi stanovništva Humštine, a može koristiti kod proučavanja povijesti Katoličke crkve

i demografskih kretanja, za proučavanje hrvatskog jezika i stanja i razvoja glagoljskog pisma na Humštini u XVII stoljeću. Kao najstarija matična knjiga iz Huma ona je nezamjenjivi izvor za proučavanje patronika. Milan Ivančić, dipl.ing. prikazao je Biljnu proizvodnju na Sovinjstini. Područje obuhvaća k.o. Sovinjak, Pračanu, Sovinjsko Polje, Sovinjska Brda i Sovištinu. Prikaz obuhvaća ekološke uvjete: tla, klime, reljef i radno aktivno stanovništvo, opremljenost strojevima a odnosi se na ratarsku, povrtlarsku, voćarsku i vinogradarsku proizvodnju. Dr. Vido Vivoda osvrće se na povijest vinogradarstva Istre u antičko doba, a Lino Vivoda za svoj rad *Sovignaco nella bibliografica storica Italiana* (Sovinjak u talijanskoj povijesnoj bibliografiji), koristio radove istarskih autora objavljenih na talijanskom jeziku navodeći manje radove ali i djela kao Camille De Franceschia "Conteo di Pisino". (Pazinska grofovija), jer je Sovinjak neko vrijeme pripadao Pazinskoj grofoviji. Dr. Krešimir Sakać, Ettore Poropat dipl. oec i dr. Boris Šinković u prilogu Piritizirani boksiti Minjere u Istri, mineralno-kemijski sastav i geneza, pišu o postavljanju nove originalne interpretacije geneze tih boksita. Do sada je bilo uvriježeno stanovište o jednokratnom procesu stvaranja piritiziranih boksita u različitim područjima svijeta, za istarske je ustanovljeno da su nastali u dvije faze o kojima pišu autori. Doris Nežić zalaže se za hortikulturno uređenje Sovinjaka i predlaže da se prostor uz župnu crkvu zasadi raznim zelenim i cvatućim grmovima i trajnicama. Kako se radi o prostoru uz crkvu uređena površina podsjećala bi na nekadašnje samostanske vrtove.

Miro Rušnjak, danas sedamdesetogodišnji umirovljeni učitelj pripovjeda o djetinjstvu i životu u rodnoj Pračani. Napisao je: Zimi oko ognjišta i Sjećanja na kosidbe u Dolini Mirne. O ljljanima sjeverne Istre pišu botaničari Angelina i Zlatko Petriševac. U okviru 50 godišnjeg postojanja Instituta za etnologiju i folkloristiku iz Zagrebu, značajno mjesto zauzimaju folkloristička i etnološka istraživanja u Istri, Područje Buzeštine bilo je uvršteno u prva istraživanja 1951 i 1952 godine. Rukopisnu građu s tih terena, a koju su prikupili ondašnji istraživači Olinko Delorko, Nikola Bonifačić Rožin i Vinko Žganec, priredila je za objavljivanje u Buzetskom zborniku dr Tanja Perić Polonijo. Priređujući građu napisala je i komparativnu studiju o usmenoknjiževnim oblicima i njihovim varijantama na Buzeštini. O 40. obljetnici Mješovitog pjevačkog zbora Roč piše Ines Greblo, a Ivan Draščić "Beli Mate" pripremio je nekoliko priloga iz prošlosti Buzeta i Sv. Martina. Dr. Katarina Horvat Levaj, povjesničarka umjestnosti predlaže izbor kulturno povjesnih spomenika u Humu i piše tekstove za obilježavanje.

Dva su autora obradila gospodarske teme. Zdravko Čurić, ing piše: PIVOVARA U BUZETU (1977-1998), a mr Stjepan Kraljević u prvom prilogu piše: Izgradnja vodovodne mreže od 1993. do 1997. godine na pod-

ručju djelovanja Istarskog vodovoda, a drugi je prilog: Proizvodnja i isporuka vode potrošačima na području djelovanja Istarskog vodovoda. S literalnim radovima javljaju se već dugogodišnji suradnici Fedor Putinja s pripovjetkom Bepi iz Sluma, a Miroslav Sinčić, Milena Draščić, Daniele Sirotić, Marija Ribarić, Snježana Markežić i Ivan Draščić "BELI MATE" s pjesmama. Zabilježene su sve kulturne manifestacije tijekom godine a neke su manifestacije i knjige prikazane:

Hari Ivančić, GRADOVI I KRAJOLICI 1993-1998. (Gorka Ostojić Cvajner)

MOST SURADNJE DUG ČETRISTOTINE PEDESET KILOMETARA (Gordana Čalić Šverko)

LJEKOVITO BILJE BUZEŠTINE (Mirjana Pavletić)
IZLOŽBA FOTOGRAFIJA O KOTLIMA (Vladimir Gudac), FOTOGRAFIJE HFS, PULA (Vladimir Gudac), 12. 13. 14. ANNALES (Božo Jakovljević)

NOVE BUZETSKE UDRUGE (Gordana Čalić Šverko), JUBILEJ ARMONIKE TRIESTINE (Gordana Čalić Šverko)

KULTURNI PROGRAMI NA BUZEŠTINI TIJEKOM 1997. I 1998. GODINE (Mirjana Pavletić)

UDRUGA HRVATSKIH SUDACA (Vesna Katarinčić Škrlj)

Petar Pavel Vergerije ml, međunarodni znanstveni skup u Kopru (Alojz Jembrih)

ZAŠTITA KULTURNE BAŠTINE 1998. (Zlatka Marzi i Božo Jakovljević)

BUZETSKE MAŠKARE 1999. G. (Zlatka Marzi)

O sportskim događanjima u 1998. godini pišu Čedomir Žulić, Godina za pamćenje, prilog je uspješnoj godini bočara Buzeštine. Vlado Vodopija piše: Rukometni klub Buzet-Buzetska pivovara, Slavica Prokić Schuch prikazuje rad i uspjehe Odbojškog kluba Buzet, a Elvis Bašić napisao je priloge: Povratak nogometa u Buzet, Uspješna godina Taekwon do kluba Buzet i Palaglaideri nad Buzeštinom.

Najnoviji broj Buzetskog zbornika uredili su Antun Hek, Damir Sirotić i Božo Jakovljević koji je glavni i odgovorni urednik. Izdavač knjige je "Josip Turčinović" Pazin.

Božo Jakovljević

Janneke Kalsbeek: THE ČAKAVIAN DIALECT OF ORBANIĆI NEAR ŽMINJ IN ISTRIA. Amsterdam, Rodopi, 1998, XXII + 608 strani.

Znalcima problematike dobro je poznato da u Nizozemskoj djeluje nekoliko izvrsnih poznavatelja hrvatskih dijalekatnih osobina, a objavljivanje velike monografije o govoru sela Orbanići kod Žminja u Istri prilika je da širi krug ljudi ukratko upoznamo s njihovim radom. Uglavnom su oni proučavatelji čakavskoga narječja, no, naravno, pojave valja promatrati kompara-